

Vitázik a világ ifjúsága XIII. nemzetközi döntője

Az október 10-én, Budapesten megrendezett XIII. nemzetközi döntőben arról folyt a vita, hogy „Korlátozzák-e személyre szabottan a repülőutak számát?”. A döntővitát fantasztikus teljesítményével Michail Krumov nyerte.

Magyarországot a nemzetközi vitahéten Fazekas Ella, a Német Nemzetiségi Gimnázium tanulója és Jakubovics Gergely, a Karinthy Frigyes Gimnázium diákja képviselték, akik 3000 vitázó közül a legjobb 24 közé jutottak be.

A nemzetközi döntő minden évben a német nyelvű vitavetélkedő csúcspontja. Azok a tanulók vehetnek részt a projektben, akik a német nyelvet, mint idegen nyelvet tanulják, és érdeklődnek aktuális társadalmi és politikai témák iránt. A 12 részt vevő országból a két legjobb diák jut tovább a nemzetközi döntőhétre.

Közülük – szónoki tehetségüknek köszönhetően – négyen jutottak be a nemzetközi kvalifikációs fordulókba és az elődöntőből a döntőbe, és a záró vitában a következő helyezéseket érték el:

1. Michail Krumov, Bulgária
2. Katrin-Lisa Laius, Észtország
3. Andrea Sosková, Szlovákia
4. Maryna Dmytryk, Ukrajna

Fazekas Ella a vetélkedő után elmondta: „A Vitázik a világ ifjúsága próbára tette a kitartásomat, fejlesztette a némettudásomat, megtanított magabiztosan fellépni, és önbizalmat adott. Sok új barátot szereztem, akikkel a verseny alatt szinte egy kis család lettünk.”

Jakubovics Gergely így látja a vetélkedőt: „Szerintem a legérdekesebb az egészben az, hogy a témák, amiket kapunk, elsősorban nagyon triviálisnak és könnyen megválaszolhatónak tűnnek, majd több hetes kutatás után kiderül, hogy az egész sokkal bonyolultabb és összetettebb, mint azt elsőre gondoltuk.”

A nemzetközi döntőre és a hozzá kapcsolódó programokra a vitázókon kívül több mint 300 vendég érkezett. A döntőre ellátogatott Petra Pau, a német parlament alelnöke is. A XIII. nemzetközi döntő fővédnöke Enyedi Ildikó filmrendező és Wilhelm Droste író voltak. További kétszáz néző követte a vitát online élőközvetítésben. A Vitázik a világ ifjúsága – közép- és kelet-európai országok vetélkedője a Goethe Intézet, az „Emlékezet, Felelősség és Jövő” Alapítvány, a Közhasznú Hertie Alapítvány és a Külföldi Német Iskolák Központi Igazgatóságának közös projektje.

Görög emléktábla-avatás Tótkomlóson

Emlékezés, koszorúzás és közös tánc

Emléktábla-avatással tekintettek vissza a polgárháború elől menekült görög gyerekek Tótkomlóson eltöltött nyarának hetvenedik évfordulójára. A helyszín a Jankó János Általános Iskola és Gimnázium udvara volt. A dokumentumfelvételek tanúsága szerint 1949-ben, megérkezésük után ott sorakoztak fel azok a gyermekek, akiket tótkomlósi családok fogadtak be néhány hétre. Ennek az eseménynek állít örök emléket az augusztus 20-án leleplezett háromnyelvű – görög, szlovák, magyar – emléktábla.

A táblaavató ünnepség szervezője Sianos Tamás görög, és Paulik Antal szlovák nemzetiségi szószóló, kezdeményezője pedig a Budapesten működő Tótkomlós Barátainak Köre Egyesület volt. Az eseményt megtisztelte jelenlétével Emil Kuchár, a Szlovák Köztársaság békéscsabai főkonzulja, Török Tamás, a Ma-

gyarországi nemzetiségek jogainak védelmét ellátó biztoshelyettes asszony képviselője, Zelman Ferenc, az Országos Szlovák Önkormányzat elnökhelyettese, Papalexisz Kosztasz, Beloiannis község polgármestere és Kosztasz Tingisz, Beloiannis község ciprusi testvértelepülése, Pervolia polgármestere.

Nemcsak Magyar-, hanem Görögországból is érkeztek vendégek, a görög közösség tagjai, az egykori vendéglátó tótkomlói családok képviselői, a város képviselő testületének tagjai, valamint a nemzetiségi önkormányzatok, civil szervezetek és helyi intézmények képviselői. A tábla leleplezése előtt dr. Garay Rita, Tótkomlós polgármestere köszöntötte a megjelenteket, majd a szlovák és a görög szószóló mondott ünnepi beszédet. Az egykor Tótkomlóson vendégeskedő százötven görög gyerek képviselőjében *Akritidu* Szofia emlékezett vissza a hetven évvel ezelőtti eseményekre, aki ötéves volt annak idején. A táblaavatást követően a görög vendégek és az érintett komlói családok képviselői baráti találkozón vettek részt a szlovák iskolában, ahol megtekinthették a korabeli fényképekből összeállított kiállítást és *Mandzurakis* Szarandisz buzukiművész zenéjére alkalmuk nyílt közös táncra is. Az esemény résztvevői bekapcsolódtak a Komlói Napok rendezvénysorozatának eseményeibe is.

Paulik Antal szlovák szószóló beszéde

Tisztelt Vendégek, Hölgyeim és Uraim!

Augusztus 20. Magyarország legrégibb és egyik legjelentősebb nemzeti ünnepe. Szent István napja nem csupán az első király emlékét ápolja, hanem a Kárpát-medencei államiség folyamatosságára is emlékeztet.

Nem véletlen, hogy görög országgyűlési szószóló kollégámmal és a budapesti tótkomlósiai baráti körével éppen erre a napra szerveztük a görög menekült gyermekek itteni tartózkodására emlékeztető tábla avatását. Ahogyan arra országunk vezetői gyakran utalnak, Magyarország, a magyar nemzet befogadó attitűdjét ugyanis éppen Szent Istvánnak a fiához intézett Intelmeiből eredeztetjük.

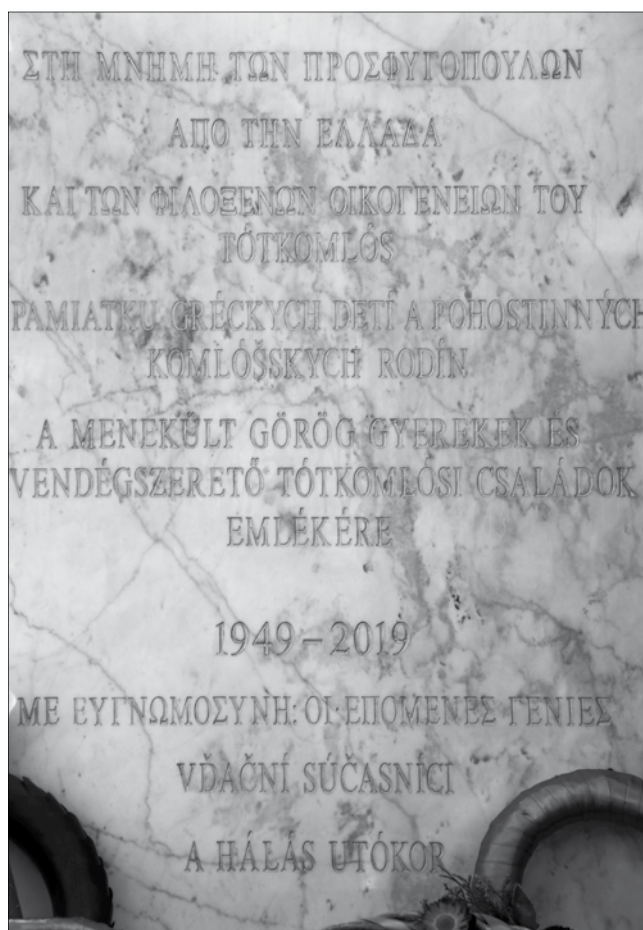
E befogadó nyitottság egyik megnyilvánulása volt, amikor hetven évvel ezelőtt hazánkba érkeztek a görög polgárháború menekültjei: gyermekek és felnőttek, akiknek nagyobb része azután meg is telepedett az országban. A görög gyermekek egy csoportja jött ide, Tótkomlóra, hogy az itt tartózkodással is feledtessék velük az átélt borzalmakat. Az ismert fényképen éppen itt, a magyar iskola udvarán sorakoztak fel az ide érkezettek, ahonnan azután a befogadó családokhoz kerültek. Talán érdemes megemlékezni arról is, hogy milyen időszakban történt mindez. A világháború mindössze négy évvel ezelőtt ért véget. A front átvonulását követően azonban újabb megrázkódtatás érte az akkori községet, a magyar-csehszlovák lakosságcsere során 939 család távozott innen. A helyükre érkezők letelepedése, beilleszkedése még tartott. A helyben lakók élete sem volt tehát akkoriban könnyű.

Az érkező görög gyermekeket azonban mégis szívesen fogadták, és igyekeztek számukra megfelelő ellátást biztosítani. Erről tanúskodik az, hogy egykori kis vendégeik máig kedves emlékként tartják

számon az itt töltött napokat. Most is több mint ötvenen érkeztek közülük, illetve leszármazottaik közül ide, hogy együtt emlékezzenek meg arról a szeretetről, amivel Tótkomlós fogadta őket. Ha jól tudom, néhányan még Görögországból is eljöttek, hogy megemlékezzenek az eseményről, ami szintén azt jelzi számomra, hogy egykor jól érezték magukat itt.

Bízunk abban, hogy ezek a hetven éve megalapozott kapcsolatok fennmaradnak, hogy a tótkomlósiai szívélyes befogadó attitűdje nem változik, és ha kell, továbbra is készek segíteni az arra rászorulókat! Legyen ez a most felavatásra kerülő emléktábla bizonyítéka annak is, hogy két, egymástól elég távoli közösség is képes egymás tiszteletére, egymás megsegítésére, ha azt a történelmi viharok megkövetelik! Maradjon fenn ennek emlékezete úgy itt, Tótkomlóson, mint a magyarországi görög közösség körében!

Köszönöm a figyelmüket.

Somogyi Zsuzsanna felvételei

Sianos Tamás görög szószóló beszéde

Nagy tisztelettel köszöntök minden megjelent vendéget, külön szeretettel köszöntöm a tótkomlói szlovák közösség tagjait és dr. Garay Rita polgármester asszonyt. Szeretném ezúton is megköszönni *Hollerné Racskó* Erzsébetnek, a Tótkomlós Barátainak Köre Egyesület elnökének és Paulik Antal szlovák országgyűlési szószóló úrnak, hogy e közös projekt

mellé álltak, és teljes támogatásukról biztosították az emléktábla ötletét. A tótkomlói gyermekek 1949. évi nyaralásának emlékét Akritidu Szófia honfitársunk karolta fel több mint egy évtizeddel ezelőtt, és ennek eredménye ez a mai táblaavatás. Neki is köszönet jár ezért.

De hogyan is kerültek Tótkomlóra ezek a görög gyerekek?

A görög nemzet a II. világháborúban egységesen lépett fel az olasz és a német megszálló csapatok ellen, és a baloldali érzelmű ellenállók óriási támogatottságot élveztek. A felszabadulás után az angol hadsereg megijedvén a baloldali erők kormányra kerülésétől, mindent elkövetett, hogy leverje az egykori ellenállók fegyveres csapatait. Testvérháború robbant ki, amely három teljes éven át, 1946-1949 között zajlott.

A háború borzalmai elől a baloldali erők 1948-ban megkezdték a görög gyermekek kimenekítését az észak-görögországi falvakból. Három hónapra tervezték elküldeni őket az akkori baráti szocialista országokba. Az első gyermekcsoport 1948. április 7-én érkezett meg a budapesti Keleti pályaudvarra. A polgárháború alakulásával már látható volt, hogy nem három hónapról fog szólni ez a látogatás. Az őszi tanév kezdetére meg kellett oldani a gyermekek iskoláztatását, így kezdődött meg a görög nyelvű oktatási rendszer kiépítése Magyarországon. A gyermekek elhelyezését korábbi főúri kastélyokban biztosították, ahol bentlakásos iskolákat hoztak létre. Ilyen otthonok működtek Iszkaszentgyörgyön, Fehérvárcsurgón, Hőgyészen, Dégen, Balatonalmádin, Balatonkenesén és Balatonszabadin.

Mintegy háromezer gyermek érkezett szülők nélkül, akiket ezekben a gyermekotthonokban helyeztek el. A később érkezett felnőtt korú lakosságot Budapesten a kőbányai dohánygyár egykori épületébe költöztették, illetve a mezőgazdaságban dolgozni kívánt lakosság számára Fejér megyében építettek egy teljesen új falut, amely ma Beloianisz néven ismert.

Annak ellenére, hogy Magyarország rendkívül nehéz helyzetben volt, és az ország újjáépítésével volt elfoglalva, mi, gyermekek az intézetekben semmiben nem szenvedtünk hiányt. Rendkívül jó magyar és görög tanáraink voltak, akik tisztességre, becsületre tanítottak minket. Minden gyermek elvégezte az általános iskolát, sokan közép- vagy iparitanuló-iskolába kerültek, majd később nagyon sokan egyetemet, főiskolát végeztek. A tanítás a felsőoktatásban számunkra is teljesen ingyenes volt.

Tótkomlóra 1949 nyarán üdülni hozták ide a görög gyermekeket, és helyi családoknál szállásolták el őket. Három hónapot töltöttek a településen, ahol a befogadó családok sajátjukként szerették a gyerekeket, és gondoskodtak róluk ebben a rövid, de egész életükre kiható időszakban. Ezért szeretnék még egyszer köszönetet mondani a görög közösség nevében a tótkomlói családoknak.

Hollerné Racskó Erzsébet összeállítása